

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/21-12/24
URBROJ: 50301-04/12-21-10

Zagreb, 2. lipnja 2021.

Hs**NP*021-12/21-09/21*50-21-04**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primijeno:	04-06-2021		
Klasifikacijska oznaka:	021-12/21-09/21	Org. jed.	65
Urudžbeni broj:	50-21-04	Pril.	-
		Vrij.	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2020. godinu - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 021-12/21-09/21, URBROJ: 65-21-03, od 31. ožujka 2021.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20.), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću o radu pravobraniteljice za djecu za 2020. godinu, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske, u odnosu na Izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2020. godinu, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela pravobraniteljica za djecu, aktom od 30. ožujka 2021., ukazuje na sljedeće:

Vlada Republike Hrvatske Izvješće o radu pravobraniteljice za djecu za 2020. godinu ocjenjuje vrlo detaljnim i informativnim, ali i iznimno opširnim te, kao i prijašnje godine, preporučuje da u narednom razdoblju dostavljena izvješća budu izrađena u kraćem formatu, a u svrhu bolje preglednosti postignutih rezultata na području zaštite djece i preporuka od strane pravobraniteljice za djecu.

Također, Vlada Republike Hrvatske se slaže sa zaključkom koji pravobraniteljica za djecu iznosi u svom Izvješću kako su zbog pandemije bolesti COVID-19 i mjera za suzbijanje epidemije u Republici Hrvatskoj djeca u 2020. živjela u izmijenjenim i zahtjevnim okolnostima koje su imale značajan utjecaj na njihov razvoj, te kako je ostvarivanje dječjih prava uslijed pandemije bilo suočeno s novim izazovima. Rad institucija koje skrbe o zaštiti prava djece u Republici Hrvatskoj morao se žurno prilagođavati novonastalim situacijama uz poštivanje propisanih epidemioloških mjera dok je pandemija bolesti COVID-19 dovela do pojave mnogih negativnih trendova u obiteljskom životu građana, kao i pojave novih problema s kojima se danas susreću djeca i mladi u Republici Hrvatskoj. Posljedice koje

pandemija ima na obitelji, djecu i mlade zahtijevaju sveobuhvatni i dugotrajan angažman svih segmenata društva, a posebno institucija koje štite prava i najbolji interes djece. Vlada Republike Hrvatske napominje da je Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u 2020. kontinuirano davalo upute i podršku ustanovama u sustavu socijalne skrbi o primjeni epidemioloških mjera i organizaciji rada u novonastaloj situaciji u cilju zaštite prava i dobrobiti djece.

Nadalje, u odnosu na dio Izvješća pod točkom 2.1 „Osobna prava“ (str. 12) i potrebu bolje zaštite prava i interesa djece u odnosu na osobe s duševnim teškoćama, za što pravobraniteljica ističe da je ukazano i prilikom izrade Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (2014.), Vlada Republike Hrvatske napominje da pitanje eventualnih roditeljskih prava osoba s duševnim smetnjama pripada tematici Obiteljskog zakona („Narodne novine”, br. 103/15., 98/19. i 47/20.), dok je zaštita tajnosti podataka osoba s duševnim smetnjama propisana člankom 21. Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama („Narodne novine“, broj 76/14.). Pritom je potrebno skrenuti pozornost na stavak 3. spomenutog članka prema kojemu pristanak osobe s duševnim smetnjama nije potreban ako je saznanje o toj osobi do kojeg se došlo u tijeku postupanja potrebno otkriti u javnom interesu ili interesu druge osobe koji preteže nad interesom čuvanja tajne. Javnim interesom ili interesom koji preteže nad interesom čuvanja tajne smatra se otkrivanje saznanja da osoba s duševnim smetnjama priprema počinjenje težeg kaznenog djela, zaštita javnog zdravlja i sigurnosti na temelju posebnog zakona te sprječavanje izlaganja druge osobe ozbiljnoj i izravnoj opasnosti za njezin život ili zdravlje.

U dijelu Izvješća pod točkom 2.1.1 „Statusna prava“ na str. 13, vezano uz izdavanje osobnih isprava djetetu, navodi se kako se u slučaju roditeljskog konflikta oko zastupanja djeteta nadležna tijela često ne snalaze, da je nedopustivo da u tom slučaju dijete zbog roditeljskog sukoba trpi, a da propisi ostavljaju prostor za različita tumačenja. S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske napominje da je člankom 34. Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana („Narodne novine”, br. 77/99., 133/02., 48/05., 74/09., 82/15. i 42/20.) i člankom 10. Zakona o osobnoj iskaznici („Narodne novine”, br. 62/15. i 42/20.) propisan postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje putovnice i osobne iskaznice djeći.

Prema navedenim zakonskim odredbama ako roditelji zajednički ostvaruju roditeljsku skrb, zahtjev za izdavanje putovnice, odnosno osobne iskaznice podnose osobno oba roditelja. Zahtjev za izdavanje putovnice ili osobne iskaznice djetetu jedan od roditelja može samostalno podnijeti samo ako je drugi roditelj umro ili je proglašen umrlim, lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishođenje osobne iskaznice ili putovnice, ako na temelju sudske odluke samostalno ostvaruje roditeljsku skrb u cijelosti ili u tom dijelu, odnosno ako drugom roditelju miruje ostvarivanje roditeljske skrbi na temelju sudske odluke.

U svim ostalim slučajevima u postupku izdavanja putovnice i osobne iskaznice za dijete moraju sudjelovati oba roditelja. To znači da oba roditelja podnose zahtjev za izdavanje putovnice i osobne iskaznice djetetu, a navedene isprave u tom slučaju može preuzeti jedan od roditelja. Ako zahtjev podnese jedan od roditelja i izjavi da će putovnicu ili osobnu iskaznicu preuzeti drugi roditelj, putovnica/osobna iskaznica ne smije se uručiti roditelju koji je podnio zahtjev, bez pisane i ovjerene suglasnosti drugog roditelja ili bez suglasnosti dane elektroničkim putem kroz sustav eGrađani.

U slučajevima kada jedan roditelj želi ishoditi putovnicu ili osobnu iskaznicu za dijete jer postoje razlozi žurnosti, a ne može pribaviti suglasnost drugog roditelja, jer su odnosi roditelja konfliktni ili kada je jedan roditelj nedostupan, roditelja koji podnosi zahtjev upućuje se centru za socijalnu skrb nadležnom prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta djeteta, odnosno prema sjedištu tijela kojem je podnesen zahtjev za izdavanje putovnice ili osobne iskaznice, ako dijete nema prebivalište odnosno boravište u Republici Hrvatskoj. Centar za socijalnu skrb izdat će pisanu suglasnost za podnošenje zahtjeva i uručenje putovnice djeteta jednom roditelju, ako ocijeni da za to postoje opravdani razlozi. U navedenim se postupcima vodi računa o zaštiti najboljeg interesa djeteta.

Vežano uz statusna prava djece stranaca (str. 14) navedeno je da su statusna prava djece stranaca značajan problem zbog kojeg se pritužuju građani stranog državljanstva vezano za reguliranje boravišnog statusa djece u Republici Hrvatskoj te da su djeca koja borave u Republici Hrvatskoj bez reguliranog statusa (a neka tu žive od rođenja) uskraćena u mnogim pravima. Navedeno je da njihovi roditelji žive u strahu i neizvjesnosti često ni ne pokušavajući regulirati status, dok drugi u pokušajima reguliranja statusa nalaze na brojne probleme, a da se nerijetko radi o osobama koje su neuke, nevjeste u ostvarivanju vlastitih prava i prava djece, da djeca pohađaju školu no problem nastaje zato što bez valjanih isprava ne mogu biti evidentirani u E-matici te im se ne može izdati svjedodžba niti se mogu upisati u viši razred. Navodi se kako je riječ o djeci čija se prava višestruko krše zbog nerazumijevanja i nepoštivanja načela najboljeg interesa djeteta u tumačenju i primjeni zakonskih propisa te zbog nesnalaženja nadležnih tijela u rješavanju složenih situacija.

S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske navodi kako je hrvatsko zakonodavstvo usklađeno s pravnom stečevinom Europske unije vezano za reguliranje statusa državljana trećih zemlja u Republici Hrvatskoj. Dana 1. siječnja 2021. na snagu je stupio novi Zakon o strancima („Narodne novine”, broj 133/20.) koji, između ostalog, propisuje odredbe koje na povoljniji način reguliraju privremeni boravak maloljetnoj djeci te je dio odredbi preuzet iz prethodnog Zakona o strancima. Upravo s tim ciljem, člankom 67. Zakona o strancima popisano je da je roditelj ili skrbnik djeteta rođenog na području Republike Hrvatske dužan do navršenih tri mjeseca života djeteta podnijeti zahtjev za odobrenje privremenog boravka za dijete, uz koji zahtjev nisu dužni priložiti valjanu putnu ispravu djeteta niti dokaz o zdravstvenom osiguranju. Sukladno navedenoj odredbi, privremeni boravak može se odobriti na vrijeme na koje je odobren privremeni boravak jednom roditelju ili skrbniku djeteta, odnosno do godine dana ako je jedan od roditelja ili skrbnik državljanin treće zemlje na dugotrajnom boravištu, odnosno stalnom boravku.

Ujedno je člankom 61. stavcima 2. i 3. Zakona o strancima propisano da se državljaninu treće zemlje koji nema valjanu stranu putnu ispravu, a zahtjev za privremeni boravak podnese u Republici Hrvatskoj, izdaje rješenje o odobrenju privremenog boravka kao i da je spomenuti državljanin treće zemlje zahtjevu za produljenje privremenog boravka dužan priložiti valjanu stranu putnu ispravu. S ciljem olakšavanja reguliranja statusa maloljetnih državljana trećih zemalja, člankom 156. stavkom 1. točkom 6. Zakona o strancima, propisano je da se stalni boravak može odobriti djetetu koje je državljanin treće zemlje te živi u Republici Hrvatskoj, a čiji jedan od roditelja, u trenutku njegova rođenja, ima odobren stalni boravak ili dugotrajno boravište, uz suglasnost drugog roditelja, odnosno čiji jedan roditelj, u trenutku njegova rođenja, ima odobren stalni boravak ili dugotrajno boravište u Republici Hrvatskoj, a drugi je roditelj nepoznat, umro, proglašen umrlim, lišen roditeljske skrbi ili potpuno, odnosno djelomično lišen poslovne sposobnosti u odnosu na roditeljsku skrb.

Zakonom o strancima dodatno su proširene kategorije osoba kojima se pod povoljnijim uvjetima može odobriti stalni boravak. Tako se stalni boravak može odobriti i državljaninu treće zemlje koji je maloljetno dijete koje do dana podnošenja zahtjeva za stalni boravak ima neprekidno tri godine odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji, a jedan od roditelja ima odobren stalni boravak ili dugotrajno boravište (članak 156. stavak 1. točka 4.).

Vlada Republike Hrvatske napominje da je člankom 157. stavcima 4. i 5. navedenog Zakona propisano da će se stalni boravak odobriti državljaninu treće zemlje iz članka 156. stavka 1. Zakona, ako ima valjanu stranu putnu ispravu i ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje, kao i da navedeni državljanin treće zemlje u postupku odobravanja stalnog boravka ne mora imati valjanu stranu putnu ispravu kada je ne može pribaviti u diplomatsko-konzularnom predstavništvu strane države u Republici Hrvatskoj, a njegov identitet je moguće nedvojbeno utvrditi na drugi način.

Na temelju svega navedenog može se zaključiti da su poduzete mjere kako bi se omogućilo reguliranje boravka maloljetnim državljanima trećih zemalja čiji roditelji imaju reguliran boravak u Republici Hrvatskoj, osobito u slučajevima kada se radi o djeci koja su rođena u Republici Hrvatskoj. Državljanima trećih zemalja, koji su roditelji ili skrbnici malodobnog djeteta dužni su za dijete ishoditi putnu ispravu te podnijeti zahtjev u nadležnoj policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji za reguliranjem statusa malodobnog djeteta u Republici Hrvatskoj, budući da se radi o postupcima koji se provode na zahtjev stranke.

Ujedno, Vlada Republike Hrvatske napominje kako službene osobe Ministarstva unutarnjih poslova i u ovim postupcima vode računa o načelu pomoći stranci, te državljane trećih zemalja informiraju na koji se način mogu obratiti nadležnim stranim predstavništvima u Republici Hrvatskoj vezano uz podnošenje zahtjeva za izdavanje putne isprave djeci. Stoga se ne može prihvatiti primjedba da hrvatski zakonodavni okvir sprječava reguliranje boravka maloljetnim državljanima trećih zemalja.

Nadalje, u točki 2.5.1 „Socijalna prava“ (str. 81 i 82) navodi se kako je tijekom 2020. predloženo da se u Plan zakonodavnih aktivnosti za 2021. godinu, između ostalih propisa uvrsti i izmjena Zakona o mirovinskom osiguranju. S obzirom na to da je kao obrazloženje potrebe izmjene tog propisa navedeno kako je izmjena potrebna radi omogućavanja ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu iza smrti roditelja studenta ili roditelja koji nije navršio dostatan staž osiguranja, dakle nije ispunio uvjete propisane za stjecanje prava na obiteljsku mirovinu, Vlada Republike Hrvatske napominje da su Zakonom o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, br. 157/13., 33/15., 120/16., 18/18. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/18., 115/18. i 102/19.) propisani uvjeti za stjecanje prava na obiteljsku mirovinu koji moraju biti ispunjeni na strani osigurane osobe kao i na strani potencijalnog korisnika. Naime, mirovinska primanja temeljena su na osiguranju, dakle na uplati doprinosa, tako da ne postoji mogućnost priznanja prava bez ispunjavanja osnovnog uvjeta, tj. bez određenog razdoblja navršenog u mirovinskom osiguranju, te se ne radi ni o kakvoj pravnoj praznini. Obiteljska mirovina nije zamjena za zakonsko uzdržavanje djeteta koje je ostalo bez prihoda, kako se to navodi u Izvješću, nego se radi o davanju koje je temeljeno na uplati doprinosa roditelja tog djeteta u sustavu mirovinskog osiguranja. Zakonsko uzdržavanje djeteta koje je ostalo bez prihoda potrebno je osigurati u sustavu socijalne skrbi, a ne u mirovinskom sustavu, ukoliko nisu ispunjeni uvjeti koji se propisuju propisima koji reguliraju mirovinski sustav.

U odnosu na navode koji se odnose na slučaj kasnijeg ostvarivanja prava na obiteljsku mirovinu radi dugotrajnosti postupka utvrđivanja očinstva i preporuku upućenu Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje o potrebi zaštite prava djece kojoj je očinstvo utvrđeno sudskom odlukom, Vlada Republike Hrvatske napominje kako se prava u sustavu mirovinskog osiguranja ostvaruju po zahtjevu, što je izričito propisano Zakonom o mirovinskom osiguranju. Pravo se stječe od dana od kojeg su ispunjeni uvjeti za ostvarivanje prava, ako je zahtjev podnesen u roku od šest mjeseci, a ako je zahtjev podnesen nakon proteka roka od šest mjeseci od dana ispunjenja uvjeta, tada se pravo stječe od prvog dana idućeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva i za šest mjeseci unatrag. Informacije o ostvarivanju prava dostupne su na mrežnim stranicama Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje www.mirovinsko.hr, a također se mogu dobiti u izravnom kontaktu s djelatnicima te ustanove.

Nadalje, a u odnosu na preporuku za reguliranje načina isplate obiteljske mirovine u slučaju kada se mirovina isplaćuje za više korisnika, Vlada Republike Hrvatske napominje kako je prema Zakonu o mirovinskom osiguranju mirovina jedinstvena cjelina, čija se svota izračunava tako da se osobni bodovi pomnože s mirovinskim faktorom i aktualnom vrijednošću mirovine. Mirovinski faktor za određivanje obiteljske mirovine ovisi o broju korisnika obiteljske mirovine te o kojem članu obitelji s pravom na mirovinu se radi, a svota se izračunava bez određivanja dijelova, osim u slučaju kada članovi obitelji koji ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu žive odvojeno. Tijekom 2021. predviđeno je redefiniranje sustava obiteljskih mirovina temeljem Programa Vlade Republike Hrvatske 2020. - 2024., gdje je u poglavlju „Nastavak mirovinske reforme“ predviđeno omogućavanje korisnicima obiteljskih mirovina pravedniji način izračuna mirovine. Prilikom redefiniranja sustava obiteljskih mirovina preispitat će se i mogućnost drugačijeg načina isplate obiteljske mirovine.

Vežano uz navode pod točkom 2.7 „Pravosudno zaštitna prava“ (str. 98 i 101), o nužnosti specijalizacije odvjetnika, Vlada Republike Hrvatske ističe da je Zakonom o sudovima za mladež („Narodne novine“, br. 84/11., 143/12., 148/13., 56/15. i 126/19.) u članku 116. propisano da ako sudac istrage za mladež, odnosno predsjednik vijeća za mladež utvrdi da je radi zaštite prava i interesa djeteta oštećenika ili djeteta žrtve kaznenog djela potrebno postaviti mu opunomoćenika, podnijet će prijedlog predsjedniku suda koji će opunomoćenika postaviti iz reda odvjetnika koji moraju imati izraženu sklonost za odgoj, potrebe i probitke mladeži te vladati osnovnim znanjima s područja kriminologije, socijalne pedagogije, psihologije mladih i socijalnog rada za mlade osobe, s liste odvjetnika za mladež Hrvatske odvjetničke komore. Imenovanog odvjetnika ne može zamijeniti odvjetnički vježbenik. Za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora pet godina ili teža, kao i kada je počinitelj kaznenih djela protiv spolne slobode i kaznenih djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, srodnik djeteta u uspravnoj lozi, srodnik u pobočnoj lozi do trećeg stupnja, srodnik po tazbini do drugog stupnja zaključno, posvojitelj, djetetu žrtvi kaznenog djela, ukoliko dijete nema izabranog opunomoćenika, sud će po službenoj dužnosti postaviti opunomoćenika u smislu odredbe stavka 1. toga članka.

Vežano uz navod (str. 100) da je Republika Hrvatska jedna od zemalja koja nije u potpunosti prenijela odredbe Direktive o pravima žrtava u svoj pravni poredak, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je u dijelu kaznenog procesnog prava predmetna Direktiva u potpunosti prenesena Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 70/17.).

U odnosu na navod (str. 105) koji glasi: „Posebno zabrinjava to što seksualni predatori nakon izdržane zatvorske kazne nisu pod nadzorom nadležnih tijela ako im nije izrečena posebna sigurnosna mjera zaštitnog nadzora, a ona se rijetko izriče. Stručnjaci ističu da devijantne seksualne nagone nije moguće „izliječiti“, već se osobu može samo naučiti kako ih držati pod kontrolom. Stoga je važno takvoj osobi pružiti stručnu pomoć i podršku te kontinuirani nadzor kako bi se izbjegle rizične situacije i prevenirao recidiv.“, potrebno je napomenuti da je u tijeku postupak izrade zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, kojim bi se revidirala i sigurnosna mjera zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora (članak 76. Kaznenog zakona), na način da se jasnije propiše tko je ovlašten izreći ovu sigurnosnu mjeru i pod kojim uvjetima.

Vežano uz navod (str. 106) koji glasi: „Zaključno možemo reći da još nije postignuta zadovoljavajuća razina zaštite djece od počinitelja seksualnih delikata. Ne postoji cjeloviti pravni okvir za zaštitu djece.“, te u odnosu na prijedlog za poboljšanje (str. 107) koji glasi: „Donijeti poseban propis o zaštiti djece od zlostavljanja i iskorištavanja“, Vlada Republike Hrvatske je mišljenja kako bi donošenje zasebnog propisa o zaštiti djece od seksualnih delikata i zaštiti djece od zlostavljanja i iskorištavanja, a što bi predstavljalo sporedno (posebno) kazneno zakonodavstvo, zbog disperzije pravnih normi možebitno utjecalo na praktičnu primjenu zakona te bi dovodilo u pitanje pravnu sigurnost građana, jer otežava saznanje o kažnjivim postupanjima. Za razliku od sporednog (posebnog) kaznenog zakonodavstva (izvankodifikacijskih inkriminacija), kodificirano kazneno zakonodavstvo omogućuje sustavni poredak pravnih normi te olakšava praktičnu primjenu zakona, a u odnosu na pojedinca doprinosi pravnoj sigurnosti kroz uvid u ono što je zabranjeno, olakšavajući mu spoznaju o protupravnosti vlastitog postupanja. Time kodifikacija kaznenog zakonodavstva doprinosi koherentnom i konzistentnom sustavu materijalnih kaznenih normi. Stoga se prilikom donošenja Kaznenog zakona, kao temeljnog propisa kojim se propisuju kaznena djela i kaznenopravne sankcije, težilo što većoj kodifikaciji, kroz sužavanje opsega sporednog (posebnog) kaznenog zakonodavstva.

Nadalje, u odnosu na navod koji glasi: „Neodgovarajuća primjena propisa u praksi, preblage sankcije, neizricanje sigurnosnih mjera i neučinkoviti sustav nadzora nad počiniteljima i dalje ugrožavaju prava djece.“, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 118/18.), koji je stupio na snagu 4. siječnja 2019., zakonodavac pooštrio zakonsku kaznenopravnu politiku kažnjavanja za sva kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta. Pooštavanje gornje granice kazne zatvora za navedena kaznena djela posljedično je dovelo do produljenja rokova zastare kaznenog progona za pojedina kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta. Također, Vlada Republike Hrvatske ponovno ukazuje na reviziju sigurnosne mjere zaštitnog nadzora po punom izvršenju kazne zatvora (članak 76. Kaznenog zakona) kroz jasnije propisivanje pretpostavki i ovlaštenika za njezino izricanje, a koje će biti obuhvaćeno izmjenama i dopunama Kaznenog zakona koje su u tijeku.

U vezi s navodom i prijedlogom (str. 107) koji glasi: „Izmjenama propisa onemogućiti da osobe za koje se sumnja da su počinile spolne delikte na štetu djece dolaze u kontakt s djecom, u periodu od prijave sumnje do formalnog pokretanja kaznenog postupka.“, Vlada Republike Hrvatske ističe kako navedeno ne može biti predmetom propisa kaznenopravne naravi s obzirom na Zakonom o kaznenom postupku propisanu presumpciju nevinosti kao jedno od temeljnih načela kaznenog postupka, a koje prema članku 3. glasi „Svatko je nedužan i nitko ga ne može smatrati krivim za kazneno djelo dok mu se pravomoćnom sudskom presudom ne utvrdi krivnja“, već drugih posebnih propisa.

U odnosu na prijedlog za poboljšanje koji glasi: „Poticati sudove i državno odvjetništvo na izricanje mjera opreza i sigurnosnih mjera kako bi se spriječilo da počinitelj spolnih delikata bude u kontaktu s djecom“, Vlada Republike Hrvatske ističe kako se Nacrtom prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, koji je bio u postupku javnog savjetovanja u trajanju od trideset dana (23. ožujka do 22. travnja 2021.), predlažu izmjene pojedinih sigurnosnih mjera s ciljem jačanja njihove učinkovitosti u otklanjanju okolnosti koje omogućavaju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela, što je njihova zakonska svrha. Tako se sigurnosna mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti (članak 71. stavak 3. Kaznenog zakona) predlaže izmijeniti na način da se mogućnost izricanja ove sigurnosne mjere zamijeni obvezom izricanja pod uvjetom utvrđenja opasnosti od recidiva, odnosno opasnosti da će zlouporabom dužnosti ili djelatnosti počinitelj ponovno počiniti kaznena djela iz kataloga članka 71. stavka 3. Kaznenog zakona.

Nadalje, a u odnosu na prijedlog za poboljšanje koji glasi: „Omogućiti nezastarijevanje vođenja kaznenog postupka za sve spolne delikte na štetu djece“, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 118/18.), koji je stupio na snagu 4. siječnja 2019., proširen katalog kaznenih djela za koja ne zastarijeva kazneni progon, kao ni izvršenje kazne, i to teškim kaznenim djelom spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta iz članka 166. stavka 3. Kaznenog zakona. Spomenutim Nacrtom prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, predlaže se daljnje proširenje kataloga kaznenih djela za koja kazneni progon i izvršenje kazne ne zastarijeva teškim kaznenim djelom spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta iz članka 166. stavka 2. Kaznenog zakona. Ukazuje se kako je prilikom propisivanja instituta zastare potrebno voditi računa o ravnoteži između legitimnog cilja postojanja zastare (konačnost, pravna sigurnost), prava žrtava i prava okrivljenika. Imajući u vidu da je nezastarijevanje u zakonodavstvu rezervirano za najteže oblike kaznenih djela, potpuno ukidanje zastare za sve spolne delikte na štetu djece narušilo bi koherentnost sustava kaznenog prava. Ovo pogotovo stoga što je navedenim Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona već pooštrena zakonska kaznenopravna politika kažnjavanja za sva kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta.

Vezano uz navod (str. 108) koji glasi: „Mjera istražnog zatvora - Zbog malog broja maloljetnika kojima se izriče mjera istražnog zatvora, i to u najkraćem mogućem trajanju, DORH je u svojim ranijim izvješćima o radu iskazao stajalište da bi trebalo preispitati potrebu osnivanja zatvorene zavodske ustanove za izvršenje mjere istražnog zatvora koju regulira Zakon o sudovima za mladež (ZSM).“, Vlada Republike Hrvatske ističe kako je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež („Narodne novine“, broj 126/19.), u članku 66. stavku 2. prenesena odredba članka 12. stavka 3. Direktive 2016/800/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o postupovnim jamstvima za djecu koja su osumnjičeni ili optuženi u kaznenim postupcima, a koja propisuje da kada maloljetnik u istražnom zatvoru navrší 18 godina države članice predviđaju mogućnost da ta osoba, ako je to opravdano, ostane u odvojenom istražnom zatvoru u odnosu na druge odrasle osobe, uzimajući u obzir okolnosti te osobe i pod uvjetom da je to u skladu s najboljim interesom maloljetnika koji su u istražnom zatvoru s tom osobom. Naime, sukladno važećem članku 66. stavku 2. Zakona o sudovima za mladež, odvojenost maloljetnika u istražnom zatvoru od punoljetnih osoba osigurava se smještajem maloljetnika u zatvorenu zavodsku ustanovu, a do njihovog osnivanja istražni zatvor određen maloljetniku izvršava se u posebnim zatvorskim jedinicama za maloljetnike u zatvorima u Bjelovaru, Dubrovniku, Gospiću, Karlovcu, Osijeku, Požegi, Puli, Rijeci, Sisku, Splitu, Varaždinu, Zadru, Zagrebu i u

Kaznionici i zatvoru u Šibeniku koje su osnovane Odlukom ministra pravosuđa od 22. svibnja 2013. Nadalje, u odnosu na postupanje sudaca i državnih odvjetnika za mlade, potrebno je istaknuti da je člankom 38. Zakona propisano da suci za mladež i državni odvjetnici za mladež moraju imati izraženu sklonost za odgoj, potrebe i probitke mladeži te vladati osnovnim znanjima s područja kriminologije, socijalne pedagogije, psihologije mladih i socijalnog rada za mlade osobe.

U dijelu Izvješća pod točkom 4.2 „Prava djece s problemima u ponašanju“ (str. 134) navedeno je kako institut specijaliziranog udomiteljstva primjeren djeci s problemima u ponašanju unatoč unaprijedenoj regulativi nije razvijen, iako podaci pokazuju da se pojedina djeca s poremećajima u ponašanju smještaju u udomiteljske obitelji te nije specificirano o kojoj vrsti udomiteljstva za djecu je riječ. S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske napominje da su planirane izmjene Zakona o udomiteljstvu u kojem će se raditi na jasnijim kriterijima specijaliziranog udomiteljstva za djecu s problemima u ponašanju.

U dijelu Izvješća pod točkom 4.7 „Djeca u pokretu“, navedeno je da su prostorni i kadrovski kapaciteti ustanova socijalne skrbi u koje se smještaju djeca bez pratnje nedostatni i da je potrebno osigurati odgovarajući smještaj za djecu bez pratnje u vidu specijalizirane ustanove. Osim toga, na str. 156 konstatira se neodrživost postupanja u dvije kontakt točke za prihvata djece bez pratnje: Centar za pružanje usluga u zajednici Zagreb - Dugave i Centar za pružanje usluga u zajednici Split.

Vežano uz prihvata djece stranih državljana bez pratnje zakonskog zastupnika, Vlada Republike Hrvatske ističe da je tadašnje Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, 16. rujna 2019., donijelo odluku u kojoj se određuju dvije kontakt točke za prihvata djece bez pratnje - stranih državljana starijih od 14 godina, u dvije ustanove, a u slučaju priljeva većeg broja djece bez pratnje moguće je djecu smjestiti i u druge ustanove sukladno potrebama. Određivanje dvije kontakt točke predstavlja odlučnost u kreiranju sveobuhvatnije skrbi za ovu skupinu ranjive djece, a kontakt točke olakšavaju ubrzano zbrinjavanje djece jer nije potrebno tražiti smještaj po ustanovama. Djeca bez pratnje zbrinuta su u ustanove koja pružaju skrb i djeci hrvatske nacionalnosti. Nakon proteka tri mjeseca u kontakt točki, za dijete bez pratnje donosi se odluka o trajnijoj skrbi, bilo da je riječ o spajanju s obitelji bilo smještaju kod pružatelja usluga i integraciji u hrvatsko društvo. Osnivanje specijalizirane ustanove za djecu bez pratnje potencijalno bi predstavljalo rizik da se djecu bez pratnje „getoizira“ što nikako nije u njihovom interesu, niti postoji potreba za navedenom ustanovom s obzirom na to da se mali broj djece bez pratnje odluči na ostanak u Republici Hrvatskoj.

Vlada Republike Hrvatske ističe kako su tijekom 2020. sva djeca bez pratnje koja su zatečena na području Republike Hrvatske adekvatno i uspješno zbrinuta u ustanovama socijalne skrbi gdje su zadovoljene njihove potrebe. Sustav socijalne skrbi vežano uz djecu bez pratnje u fazi je planiranja aktivnosti koje će se financirati iz novog programskog razdoblja Fonda za azil, migracije i integraciju (AMIF).

U istoj točki Izvješća navodi se kako 2020. nije realiziran niti jedan smještaj djeteta bez pratnje u udomiteljsku obitelj. Pravobraniteljica navodi da je potrebno provesti organizacijske, edukativne i suportivne aktivnosti kako bi se mogućnosti smještaja djeteta bez pratnje u udomiteljsku obitelj, sukladno Zakonu o udomiteljstvu počele provoditi u praksi.

Potrebno je napomenuti da je Vlada Republike Hrvatske propisivanjem mogućnosti smještaja djece bez pratnje u udomiteljske obitelji iskazala spremnost sveobuhvatnijoj skrbi za ovu populaciju djece, budući da je riječ o novijem institutu i skupini djece koja su posebno ranjiva i koja zahtijevaju intenzivnu skrb. Problem jezične barijere i nedostatak prevoditelja otežavaju realizaciju smještaja u udomiteljske obitelji, kao i nedostatak kulturnih medijatora. Iznimno je važno osvještavanje javnosti o navedenoj skupini djece jer udomitelj koji izražava spremnost za udomljenje djeteta mora imati osiguranu podršku i pomoć. Vlada Republike Hrvatske je u planiranju novog financijskog razdoblja za Fond za azil, migracije i integraciju (AMIF) predvidjelo posebne aktivnosti za financiranje udomiteljstva za djecu bez pratnje uz obveznu superviziju, podršku mobilnih timova i prevoditelja.

Nadalje, na str. 156 navedeno je da je zakonodavni okvir koji dopušta detenciju djece migranata ostao isti unatoč upozorenjima da je protivan najboljem interesu djeteta. U vezi s navedenim, Vlada Republike Hrvatske napominje da je Zakon o strancima usklađen s člankom 17. Direktive o povratku 2008/115/EZ koja utvrđuje uvjete za ograničenje slobode kretanja maloljetnika i obitelji s djecom. Također, Zakonom o strancima i Protokolom o postupanju prema djeci bez pratnje propisano je da se alternativa detencije za djecu bez pratnje provodi u objektima ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Također, navodi se da je pravobraniteljica za djecu pratila ostvarivanje i povredu prava djece migranata, posebno vezano uz kolektivno protjerivanje od strane policijskih službenika na granici s Bosnom i Hercegovinom. S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske naglašava da prilikom postupanja prema migrantima policija poštuje njihova temeljna prava i dostojanstvo te im omogućuje pristup sustavu međunarodne zaštite ukoliko im je takva zaštita potrebna, sukladno općim dokumentima o ljudskim pravima, regulativi Europske unije te nacionalnom zakonodavstvu. Pored toga, potrebno je napomenuti da je prelazak vanjske granice Europske unije dozvoljen samo na graničnim prijelazima, a Republika Hrvatska kao zemlja članica Europske unije ima zadaću provoditi zaštitu vanjske granice i sprječavati nezakonite prelaske vanjske granice. U tom smislu hrvatska policija provodi mjere propisane člankom 13. Zakonika o schengenskim granicama, kojima se sprječavaju i odvrćaju osobe koje izvan službenih graničnih prijelaza pokušavaju ući u Europsku uniju. Naime, uvijek je potrebno imati u vidu da se na granici Republike Hrvatske s Bosnom i Hercegovinom nalaze tisuće migranata koji stalno pokušavaju nezakonito ući u Republiku Hrvatsku preko granice koja je vanjska granica Europske unije, a hrvatska policija ih u tome sprječava uz primjenu mjera iz članka 13. stavka 2. Zakonika o schengenskim granicama.

Vlada Republike Hrvatske ističe da Ministarstvo unutarnjih poslova ima nultu stopu tolerancije na nezakonitu uporabu sredstava prisile od strane hrvatske policije naspram bilo koje populacije, kao i nultu stopu tolerancije nad neprocesuiranjem bilo kojeg kaznenog djela ili prekršaja počinjenog od strane policijskih službenika

Nadalje, na str. 157 navedeno je da stručni radnici centara za socijalnu skrb često nisu motivirani da preuzmu posebno skrbnništvo za djecu bez pratnje zbog preopterećenosti obvezama koje proizlaze iz njihovih redovnih zadaća. Navodi se da često nisu dostupni, nisu u redovnom kontaktu s djetetom te ne mogu u potpunosti zaštititi njihova prava i interese te ostvarivati njihova zakonom zajamčena prava u svakom trenutku, te se stječe dojam da je njihova funkcija samo formalna. Preporuka pravobraniteljice je provođenje posebnih edukacija i osposobljavanje skrbnika, posebno vezano za Protokol, koji su u neposrednom radu s djecom,

zatim supervizija, profesionalizacija skrbnika i organizacija mreže podrške skrbniku kako bi taj posao obavljao u najboljem interesu djeteta.

Vlada Republike Hrvatske ističe da se posebni skrbnici djeci bez pratnje uglavnom imenuju iz redova zaposlenika centara za socijalnu skrb te je skrbništvo za djecu bez pratnje propisano Obiteljskim zakonom. Imenovanim posebnim skrbnicima pruža se podrška i za svoj rad mogu primati naknadu sukladno Pravilniku o visini iznosa i načinu isplate naknade za skrbnika („Narodne novine“, broj 5/14.). Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike je zajedno s ostalim dionicima u sustavu u području djece bez pratnje, posebice u suradnji s UNHCR Hrvatska, provodilo edukaciju stručnih radnika u sustavu socijalne skrbi koji su u direktnom radu s djecom bez pratnje. Stručnim radnicima, zaposlenima u ustanovama socijalne skrbi koji rade s djecom bez pratnje, kao i posebnim skrbnicima/skrbnicima organiziraju se radionice i predavanja po pitanju postupanja prema Protokolu o postupanju prema djeci bez pratnje. Također, u pripremi su aktivnosti koje će se financirati iz novog financijskog razdoblja za Fond AMIF u kojem se također planiraju aktivnosti u svrhu jačanja kompetencija stručnih radnika koji rade s djecom bez pratnje i njihovih supervizija. Nadležno Ministarstvo prati problematiku djece bez pratnje i kontinuirano pruža podršku stručnim radnicima centara za socijalnu skrb i ustanovama u kojima su smještena djeca strani državljanima bez pratnje zakonskog zastupnika te redovito upućuje preporuke o postupanjima s ciljem bolje zaštite djece bez pratnje.

U odnosu na dio Izvješća na str. 158 te preporuku za poboljšanje - proaktivno raditi na sustavnom i kvalitetnom uključivanju djece stranih državljana u odgojno-obrazovni sustav, te navoda da je učiteljima i drugim članovima stručnih službi u školama potrebno osigurati stjecanje potrebnih znanja i alata za rad s djecom pod međunarodnom zaštitom i drugom djecom migrantima, a kako bi adekvatno odgovorili na specifične potrebe ove ranjive skupine, Vlada Republike Hrvatske napominje da je Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, kao koordinativno tijelo u postupku uključivanja u društvo azilanata i stranaca pod supsidijarnom zaštitom, a sukladno članku 76. Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti („Narodne novine“, br. 70/15. i 127/17.), u okviru projekta „INCLuDE - Međuresorna suradnja u osnaživanju državljana trećih zemalja“, sufinanciranog sredstvima iz Fonda AMIF, predvidio provedbu edukacija namijenjenih stručnim djelatnicima u školama na temu najboljih praksi integracije djece kojima je odobrena međunarodna zaštita, suzbijanja diskriminacije te mogućih uloga i djelovanja odgojno-obrazovnih ustanova u poticanju socijalnog uključivanja kako djece, tako i odraslih osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Provedba ove aktivnosti planirana je u 2021., a Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je u travnju 2021., u sklopu istog Projekta izdao priručnik pod nazivom Osnaživanje školskih stručnih suradnika i nastavnika za kvalitetniju integraciju učenika izbjeglica putem socijalne akcije u zajednici, čija je digitalna verzija dostupna na linku <https://ljudskaprava.gov.hr/vijesti/prirucnici-za-edukacijske-aktivnosti/1001>. Nadalje, Ured će, na temelju provedenih edukacija, financirati provedbu lokalnih akcija usmjerenih jačanju socijalnog kontakta između lokalne zajednice i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Provedba ove aktivnosti planirana je u 2022. te se predviđa sudjelovanje 20 škola.

Na nekoliko mjesta u Izvješću ističe se postojanje problema vezanih uz uključivanje djece tražitelja međunarodne zaštite i djece bez pratnje u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske. Nejasno je na koje se probleme ova konstatacija odnosi, budući da se djeca tražitelja međunarodne zaštite uključuju u odgojno-obrazovni sustav (predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske ustanove) pravovremeno i sukladno zakonskim i podzakonskim propisima te su im od strane Ministarstva unutarnjih poslova omogućeni svi

preduvjeti za početak ili nastavak obrazovanja. Naime, dosljedno se provodi članak 58. Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti, kojim je propisano da djeca tražitelja međunarodne zaštite ostvaruju pravo na osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje pod istim uvjetima kao i hrvatski državljani te im se ostvarivanje tog njihovog prava omogućava u propisanom zakonskom roku. Ukoliko dijete tražitelja međunarodne zaštite ne zna ili ne poznaje dovoljno hrvatski jezik omogućava mu se pohađanje pripreme nastave ili dopunske nastave hrvatskog jezika, kao i dopunske nastave u pojedinim nastavnim predmetima ako za to postoji potreba. Uključivanje djece bez pratnje u odgojno-obrazovni sustav u nadležnosti je centara za socijalnu skrb, odnosno Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

Nadalje, na str. 158 navedeno je kako za vrijeme lockdowna u razdoblju od ožujka do svibnja 2020. djeca tražitelja međunarodne zaštite koja su u to vrijeme pristigla u Prihvatište za tražitelje međunarodne zaštite nisu imala pristup nastavi, odnosno da su u nastavu uključena u svibnju te godine. Također se ističe kako su epidemiološke mjere utjecale i na „izostanak odgojno-obrazovne podrške u Prihvatištu za tražitelje azila“.

Vlada Republike Hrvatske napominje da su postupci uključivanja djece tražitelja međunarodne zaštite u odgojno-obrazovni sustav u spomenutom razdoblju pokrenuti kada je to bilo realno moguće s obzirom na niz restriktivnih epidemioloških mjera propisanih u svrhu suzbijanja i kontrole širenja bolesti COVID-19. Ministarstvo unutarnjih poslova provodilo je sve propisane mjere kako bi zaštitilo zdravlje tražitelja međunarodne zaštite, službenika Ministarstva i svih ostalih osoba koje obavljaju svoje aktivnosti u objektu Prihvatišta za tražitelje međunarodne zaštite. Na jednak način i u istu svrhu mjere su provodile i sve ostale javne službe uključene u spomenuti postupak uključivanja djece u odgojno-obrazovni sustav. Svoj djeci tražitelja međunarodne zaštite koja su u to vrijeme bila uključena u obrazovni sustav bilo je omogućeno praćenje nastave on-line.

Povodom prijedloga za poboljšanje u kojem se navodi da je potrebno intenzivno dodatno educirati stručnjake koji rade s djecom bez pratnje o odredbama Protokola za djecu bez pratnje, Vlada Republike Hrvatske ističe kako službenici Ministarstva unutarnjih poslova, koji provode postupak odobrenja međunarodne zaštite, odredbe Protokola o postupanju prema djeci bez pratnje redovito primjenjuju u slučajevima u kojima su tražitelji međunarodne zaštite djeca bez pratnje. Isto tako, potrebno je istaknuti da su službenici Ministarstva unutarnjih poslova koji rade na postupcima odobrenja međunarodne zaštite u ožujku 2020. prošli obuku „Intervjuiranje djece“ u okviru EASO (Europski azilni potporni ured) nastavnog plana.

Vežano uz preporuku 13. „Smještaj maloljetnika koji su tijekom kaznenog postupka proglašeni nebrojivima“ (str. 165), u kojoj je navedeno da se očekuje donošenje pravilnika o dopuni Pravilnika o listi psihijatrijskih ustanova za prisilni smještaj nebrojivih osoba i psihijatrijskih ustanova u kojima se nebrojive osobe liječe na slobodi, u kojem se postojeća lista ustanova nadopunjuje s Psihijatrijskom bolnicom za djecu i mladež u Zagrebu, Vlada Republike Hrvatske napominje da je pravobraniteljica za djecu obaviještena dopisom Ministarstva zdravstva, od 24. veljače 2021., da je donošenje pravilnika odgođeno. Naime, uvaženi su komentari zaprimljeni tijekom savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, kojima je istaknuta neprikladnost Psihijatrijske bolnice za djecu i mladež za navedenu svrhu.

Vezano uz preporuku 14. (str. 165) koja se odnosi na problematiku stacionarnog psihijatrijskog liječenja maloljetnika lišenih slobode, Vlada Republike Hrvatske ističe da će se ovo specifično područje tijekom nadolazećeg razdoblja rješavati kroz zajedničke aktivnosti i suradnju Ministarstva pravosuđa i uprave i Ministarstva zdravstva.

Nadalje vezano uz točku 4. Zakon o osobnoj iskaznici (str. 182), navedeno je kako je u postupku izmjena Zakona o osobnoj iskaznici iskazana zabrinutost da se predloženim rješenjem objektivno omogućuje i da roditelj, koji je lišen roditeljske skrbi ili mu je rješenjem suda ograničeno izvršavanje roditeljske skrbi u zastupanju djeteta, ishodi i zadrži osobnu iskaznicu djeteta uskraćujući time dijete u ostvarivanju njegovih prava. Između ostalog, navedeno je da je predloženo da se predvidi mogućnost poništavanja važenja osobne iskaznice i izdavanje nove u situaciji kad roditelj, koji je neovlašteno ishodio, odbija osobnu iskaznicu predati djetetu te da prijedlog nije prihvaćen.

S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske ističe da je člankom 8. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osobnoj iskaznici („Narodne novine“, broj 144/20.), izmijenjen članak 10. Zakona o osobnoj iskaznici koji se odnosi na postupak podnošenja zahtjeva te izdavanja osobne iskaznice. Stavkom 2. toga članka propisano je da zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za dijete, odnosno osobu lišenu poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na osobna stanja, podnosi zakonski zastupnik. Stavkom 5. propisano je da zakonski zastupnik djeteta može biti roditelj, skrbnik ili osoba kojoj je odlukom suda povjereno ostvarivanje roditeljske skrbi nad djetetom u cijelosti ili u tom dijelu. Nadalje, stavkom 6. propisano je ako zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za dijete podnese roditelj koji je na temelju sudske odluke lišen roditeljske skrbi ili mu je ograničeno pravo na ostvarivanje roditeljske skrbi ili je lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishodenje osobne iskaznice, Ministarstvo unutarnjih poslova će rješenjem odbiti zahtjev za izdavanje osobne iskaznice. Prema stavku 7. Ministarstvo će rješenjem poništiti osobnu iskaznicu, ako se naknadno utvrdi da je osobnu iskaznicu djetetu ishodio roditelj koji za to nije imao osnove, a osobnu iskaznicu djeteta odbija predati roditelju koji samostalno ostvaruje roditeljsku skrb u cijelosti ili u dijelu koji se odnosi na ishodenje osobne iskaznice. Donošenju navedenog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osobnoj iskaznici, koji stupa na snagu 2. kolovoza 2021., prethodilo je javno savjetovanje te su u tom postupku od strane pravobraniteljice za djecu iznesene naprijed spomenute primjedbe, koje su, kao što je vidljivo, prihvaćene.

Vlada Republike Hrvatske napominje da su brisane odredbe članka 10. Zakona o osobnoj iskaznici koje su propisivale obvezu sudjelovanja oba roditelja u postupku izdavanja osobne iskaznice djetetu. Naime, u provedbi Zakona o osobnoj iskaznici pojavilo se niz problema prilikom ishodenja osobnih iskaznica djeci kada jedan od roditelja, zbog objektivnih razloga, nije mogao sudjelovati u postupku ishodenja osobne iskaznice ili mu je bila znatno otežana mogućnost davanja suglasnosti drugom roditelju da on samostalno provede postupak ishodenja osobne iskaznice djetetu. Izmjenama odredbi članka 10. Zakona o osobnoj iskaznici omogućeno je da bilo koji od roditelja, kao zakonski zastupnik djeteta, podnese zahtjev i preuzme osobnu iskaznicu svojeg djeteta. Navedeno je u skladu s odredbama Obiteljskog zakona koje reguliraju zastupanje djeteta (članak 99.), prema kojima roditelji koji ostvaruju roditeljsku skrb imaju dužnost i pravo u osobnim i imovinskim pravima sporazumno zastupati svoje dijete u odnosu prema trećima, a smatra se da je jedan roditelj dao svoj pristanak drugom roditelju da može zastupati dijete bez njegove izričite suglasnosti, osim kad se traži izričita pisana suglasnost drugog roditelja sukladno odredbama članaka 100. i 101. Obiteljskog zakona, koje reguliraju zastupanje u vezi s bitnim osobnim pravima djeteta i zastupanje djeteta u vezi s

njegovom vrijednijom imovinom, odnosno imovinskim pravima djeteta, u što ne spada ishođenje osobne iskaznice djetetu. Zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za dijete ne može podnijeti roditelj koji je na temelju sudske odluke lišen roditeljske skrbi ili mu je ograničeno pravo na ostvarivanje roditeljske skrbi ili je lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishođenje osobne iskaznice. Nadležna policijska uprava ili policijska postaja će rješenjem odbiti zahtjev za izdavanje osobne iskaznice djetetu, ako se naknadno utvrdi da je navedenu ispravu ishodio roditelj koji nije za to imao osnove, a osobnu iskaznicu djeteta odbija predati roditelju koji samostalno ostvaruje roditeljsku skrb u cijelosti ili u dijelu koji se odnosi na ishođenje osobne iskaznice.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Josipa Aladrovića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra unutarnjih poslova dr. sc. Davora Božinovića, ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu, ministra znanosti i obrazovanja dr. sc. Radovana Fuchsa, te državne tajnike Mariju Pletikosu, Margaretu Mađerić, Žarka Katića, dr. sc. Irenu Petrijevićanin Vuksanović, mr. sc. Josipa Salapića, Juru Martinovića i Tomislava Paljka.

2. PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrija Plenković